

DEFENSORS DE LES LLIBERTATS DE CATALUNYA

1705-1714

1

ANTONI DE PEGUERA

(Vic 1680 - València o Barcelona 1707)

SIGNANT DEL PACTE DE GÈNOVA

L'arrelat sentiment antifrancès dels vigatans fa que Antoni de Peguera es manifesti, com la majoria de la gent d'Ossona, favorable a un rei de la casa d'Àustria. Peguera és un home culte, membre fundador de l'Acadèmia dels Desconfiats, de Barcelona.

Durant el segle XVII, les repetides guerres amb França i les sovintejadades incursions dels exèrcits francesos deixen un mal record a la plana de Vic, cosa que genera un profund i fonamentat sentiment d'antipatia respecte a França i una eficaç organització defensiva de la comarca, basada en la mobilització de la pròpia població.

Quan Felip de Borbó jura les Constitucions és reconegut per les Corts com a rei, iniciant el seu govern a Catalunya.

Antoni de Peguera corre accidentades aventures en 1704 i 1705, conspirant contra la causa borbònica a Vic i Barcelona. Troba en perill la seva persona i marxa a Viena, i d'allà a Gènova, on negocià amb els anglesos.

Corre el risc de ser empresonat per ordre del virrei filipista Velasco, si torna al país, i és el seu company Domènec Perera qui va a Vic. En una reunió celebrada el 17 de maig de 1705 a la capella de Sant Sebastià, de la parròquia de Santa Eulàlia de Riuprimer, els prohoms reunits acorden aixecar 6.000 homes armats per recolzar un desembarcament aliàt i atorguen poders als senyors Perera i de Peguera. Així aquests poden signar tot seguit a Gènova, el 20 de juny, un pacte d'aliança anglocatalana amb el ministre plenipotenciari anglès Mitford Crow. Amb aquesta *Aliança i Amistat entre la Corona d'Anglaterra i el Molt Il·lustre i Preclar Principat de Catalunya* Catalunya entra en la guerra, a favor de Carles d'Àustria i comptant amb la garantia britànica sobre les llibertats i constitucions catalanes, fins en el cas de perdre la guerra.

Capità al regiment de les Reials Guàrdies Catalanes, Antoni de Peguera participa distingidament a la defensa del castell de Montjuïc de Barcelona durant el setge de 1706 i en altres batalles fins que, afectat d'esgotament, mor en el procés postoperatori d'una intervenció quirúrgica que amics i familiars li desaconsellaven.

DON ANTON DE PEGUERA Y DE AYMERICH.

Al comu sentiment de tota Espanya.

ROMANS HEROICH.

A B llagrimas de fanch trista, y confusa plora ab viu sentiment la Monarquia; y no es molt, si espirà per toca Espanya lo primer mobit de sa gloria, y ditxa. CARLOS mori! Dolor quem atormentas, si morint millorà de Gerarquia? cesse la pena ya; mes ay de gracia; quel sentiment las ansias multiplica! Aquell que en si las inclitas proeias de sos Progenitors mira excedidas, vuy fe veu entre nuvols del Sepulchre sens la llum de sa esfera mes activa. Desde l'Orient de sas primers pifadas mereçquè, ab son valor, moltras conquillas; que venida de affecte sa Corona era tot gloria lo que es vuy defdixta. De qui no fou capàs tota la terra, es capàs lo breu guoco desta Pira; ò fortuna cruel, si ta incondancia paràs la roda quant lo colp destina! Mes si mori, que molt, que dos Mons ploren sa de gracia infeliz, fatal ruina; si al veurer que dels dos que governava, sols se queda vna estancia obfcura y trista. Ab ayre ambient la Vega de Amaltea despulla del Clavell, pompa florida, usurpant lo color de sa grandefa

ab

Catedral i porta de les muralles de la ciutat de Gènova, on Peguera negocia i signa el Pacte d'Aliança amb Anglaterra.

Quan molts nobles i intel·lectuals catalans de la seva època han cedit davant la pressió del castellà com a llengua de la cort reial de Madrid, Antoni de Peguera és un dels pocs que participa en el volum de les curioses "Nenias reales" amb un poema en llengua catalana.

2

JORDI DE HESSEN-DARMSTADT

(Darmstadt 1669 - Barcelona 1707)

LLOCTINENT DEL REI

A les darreries del regnat de Carles II, aquest militar i noble alemany participa en la defensa de Barcelona contra els francesos al setge de 1697. Després és lloctinent reial a Catalunya, de 1698 fins a 1701, guanyant-se l'afecte del poble i fent nombroses amistats. En aquest període mana construir el "pont del General", pas elevat entre el desaparegut nou palau del Lloctinent (al pla de Palau) i Santa Maria del Mar. Única construcció barroca d'aquest tipus a Barcelona, l'ajuntament de Pasqual Maragall l'enderroca l'any 1983.

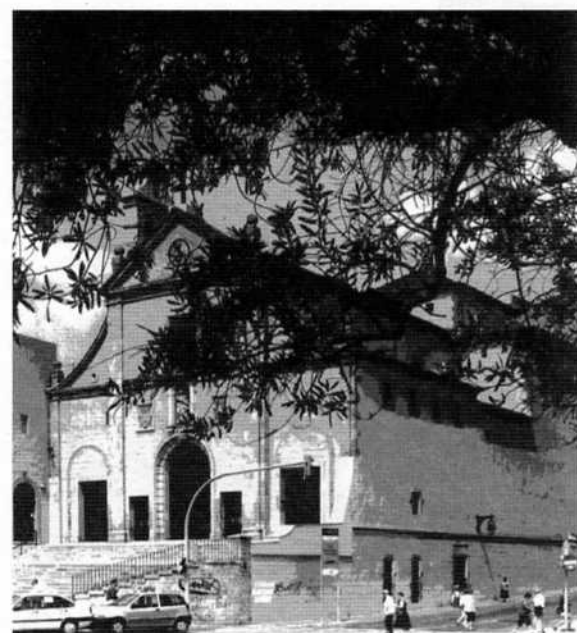
Destituït pel nou rei Borbó, Felip IV, el príncep Jordi de Hessen-Darmstadt retorna a la cort de Viena, reprenent el servei a l'imperi.

És amic i protector del general valencià Joan Baptista Basset, que forma part del seu estat major en diverses campanyes amb les tropes imperials.

Signat el pacte de Gènova, torna a Catalunya amb l'expedició aliada que porta al Principat tropes austríaques, angleses i holandeses.

Participa en el setge de 1705 per alliberar Barcelona del poder borbònic i en els combats per la represa del castell de Montjuïc és mortalment ferit davant la porta de la fortificació.

Les seves restes reposen sota l'altar major de l'església dels Josepets, al barri de Gràcia.

El príncep Jordi de Hessen-Darmstadt.

Quan és davant la porta del castell de Montjuïc, dirigint el seu assalt, el príncep de Hessen-Darmstadt cau ferit de mort. Després, durant el segle XVIII, aquest castell ha estat ampliat i reforçat.

El príncep Jordi de Hessen-Darmstadt està sebollit sota l'altar major de l'església dels Josepets, a Gràcia. Les circumstàncies històriques han condicionat el caràcter discretíssim d'aquest enterrament.

3

PERE JOAN BARCELÓ, EL "CARRASCLET"

(Capçanes 1682 - Reinnach, Baviera, 1743)

CORONEL DE FUSELLERS

Encara que Pere Joan Barceló arriba a ser conegut i a signar com a coronel Carrasclet, aquest és el seu motiu de joventut, quan és llenyataire i carboner. El renom li ve de la carrasca, l'alsina d'aquells boscos. Més endavant, els seus homes reben també el renom de carrasclets.

A la seva família són austriacistes de primera hora. Francesc Barceló, el seu pare, mor en acció davant Mora d'Ebre, essent capità de fusellers. En Carrasclet lluita fins al final de la guerra i el 1714 és també capità de fusellers.

La pau dels vencedors li significà un empresonament injust, però aconsegueix escapolir-se i esdevé el cap d'una partida de resistents, molts dels quals són fusellers, veterans de la guerra. Ataca especialment els recaptadors del fisc borbònic i les seves escortes.

La seva fama com a cap de fusellers de muntanya fa que sigui invitat a participar en la guerra de la Quàdruple Aliança contra l'Espanya de Felipe V, el 1718. Tot i no veure-ho massa clar, accepta el grau de coronel i alça una partida important. Realitza repetides campanyes i es manté sobre el territori. Les autoritats borbòniques arriben a oferir 1.000 dobles d'or pel seu cap, viu, i 500, mort. Un cop signada la pau entre Espanya i la Aliança queda sol i aïllat. Llicència la seva partida i s'exilia.

Passa al servei de l'emperador d'Àustria. És a la defensa de Nàpols, on cau presoner dels borbònics el 27 de maig de 1734, que el tanquen a Cadis fins el 1740.

A la guerra de Successió d'Àustria és cap d'una companyia de catalans exiliats. Mor en acció a l'illa de Reinnach, al Rin, a la batalla de Baviera, la nit del 3 al 4 de setembre de 1743. L'enterren l'endemà al cementiri de l'església parroquial de Sant Esteve, a Breisach. A l'arxiu de la parròquia consta, en alemany, que "... a l'illa a l'altra banda del Rin, situada a França, ha mort el molt noble i graciós senyor Pere Joan Barceló de Carrasclet, coronel de l'Augusta Reina d'Hongria i de Bohèmia, i ha estat sepultat el 5 d'aquest (setembre) al cementiri de l'església parroquial de Sant Esteve". Aquesta reina és Maria Teresa d'Àustria, filla del nostre Carles III.

L'emperatriu Maria Teresa d'Àustria, al servei de la qual mor el Carrasclet. L'any 1743

El 1714, Carrasclet i els seus homes formen en una unitat d'escassa uniformitat. L'armament també és heterogeni i el principal proveïdor és l'enemic. A l'entrada de Capçanes, una estàtua amb anacronismes de vestuari i armament tributa un record al famós guerriller fill del poble.

Castell de Vila-rodona. Aquí en Carrasclet participa en un sagnant combat durant la guerra.

Tivissa. Capçanes és al seu terme, al segle XVIII.

